

SÜS BİTKİLERİ SEKTÖR RAPORU

SÜSBİR
EKİM 2015

SÜS BİTKİLERİ

SEKTÖR RAPORU

1.GİRİŞ

Süs bitkilerini; farklı yöntemler kullanarak estetik, fonksiyonel ve ekonomik amaçlarla üretilen, çoğaltılan ve büyütülen bitki olarak tanımlayabiliriz. Bu tanımdan anlaşılacağı üzere süs bitkileri kapsamı ve üretim yelpazesi çok geniş bir sektördür.

Günümüzde artık gıda kadar önemli bir hâl alan sektörümüz, insan psikolojisinin, sağlıklı nesiller yetişmesinin de bir parçasıdır. Büyüyen ve gelişen şehirlerde nefes alanları yaratmak ve gelecek nesillere çevre bilincini aşlamak bu sektörün sorumluluklarındandır. Büyüyen ve gelişen şehirlerdeki çevre bilinci özellikle son yıllarda Ülkemizde süs bitkileri üretimini taleple orantılı olarak artmasını sağlamıştır.

Türkiye Süs Bitkileri sektörü rakip ülkelere göre oldukça genç bir sektördür. Sektörün gelişimi açısından 2016'da düzenlenecek ilk EXPO'nun sektörümüzle ilgili olması da büyük bir avantaj olarak değerlendirilmektedir. Bakanlığın da desteğiyle Ülkemizde yeni gelişen bu sektöre doğru yön vermek Birliğimizin görevlerindedir.

Son yıllarda Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın Ülkemiz bitki çeşitliği ve zenginliği göz önünde bulundurarak; Yalova açılan Geofit Bahçesi, İstanbul'da kurulan Biyoçeşitlilik ve Geofit Araştırma Merkezi ve Ankara'da kurulacak olan Milli Botanik Bahçesi sektörümüz adına sevindirici ve Ülkemiz adına gurur verici çalışmalardır.

Ülkemiz ekolojisi ve doğal varlıkları uygun iklimsel ve coğrafi koşulları, pazar ülkelere yakınlığı ve ucuz işgücüne sahip olması gibi nedenlerle önemli avantajlara sahiptir. Bu avantajların katma değere dönmesi sektörün dünya pazarında hak ettiği yere ulaşması mevcut bazı problemlerin çözümü ile mümkün olacaktır.

Ülke kaynaklarını gözeterek, yasal mevzuata uygun, çalışan ve müşteri memnuniyeti sağlayan, Türkiye'nin süs bitkileri üreten ve pazarlayan bir ülke olduğunu, dünyaya gösterecek sektörel bilincin ve farkındalığın oluşturulması gerekmektedir.

2. ÜRETİM ALANLARI, MİKTARI VE DEĞERİ

Sektördeki üretim alanları 2009 yılından sonra hızlı bir artış göstermiştir. 2002 yılından 2014 yılına kadar üretim alanları 2,5 kat artmıştır.

Sektör üretim alanları tarımın genel sorununda olduğu gibi çok parçalı küçük arazilerden oluşmaktadır. Bununla beraber üretim alanlarında sektörün kendine özgü sorunları da bulunmaktadır. Arazilerin büyük bölümü kiralıktır, yatırımların çoğunun kiralık alanlara yapılması, kiralık arazilerin özellikle çok yıllık dış mekan süs bitkileri üretiminde uzun dönem kiralamalarda yaşanan sıkıntı, üretim yapılan bölgeleri çoğunun imar planlarının içinde kalması gibi sorunlar, üretim alanlarında artışı engelleyen unsurlardır.

Sektörün arazi sorununun çözüm yollarından birisi, kamu elindeki kullanılmayan arazilerin uzun dönem kiralamalarla üreticilere tahsisi ile olabilir. Bunun dışında Üretimin bir araya toplanması, kümelenme modelinin en güzel örneğini oluşturacak olan organize tarım bölgeleri konusunda, sektörümüzün oldukça uygun olduğu düşünülmektedir. Kurulacak süs Bitkileri Organize Tarım Bölgeleri, üretimden pazarlamaya, girdi temininden ARGE'ye kadar sektörün tüm paydaşlarını bir araya toplayacaktır.

Süs Bitkileri Üretim Alanları (da)

ÜRÜN GRUBU	2002*	2009*	2010*	2011*	2012*	2013**	2014**
Kesme Çiçekler	10.097	15.434	10.973	10.874	11.213	11.047	11.374
İç Mekân(saksılı)Süs Bitkileri	800	1.769	998	1.127	721	1.105	1.081
Dış Mekân Süs Bitkileri	8.017	19.611	33.853	35.071	35.724	32.421	35.996
Çiçek Soğanları	256	755	543	788	1.147	552,7	568
TOPLAM	19.170	37.569	47.009	47.860	48.805	45.1277	49.019

Kaynak:*GTHB, **TUIK

Sektöre ait üretim alanları 2013 yılında TUIK verilerine dahil olmuştur. Ancak veriler halen çok yetersizdir. Her ürün grubunun alt başlıklarına dair veri çok azdır. Bu durum sektörün kayıt altına girmesiyle doğru orantılı olarak daha sağlıklı ve detaylı olacaktır. 2014 yılında ürün gruplarına göre üretim miktarları ise şu şekilde gerçekleşmiştir.

Üretim Miktarları

ÜRÜN GRUBU	2014 (ADET)
Kesme Çiçekler	1.007.831.644
İç Mekân(saksılı)Süs Bitkileri	41.448.776
Dış Mekân Süs Bitkileri	456.026.600
Çiçek Soğanları	30.059.530
TOPLAM	1.535.366.550

Kaynak:TUIK

2014 yılı süs bitkileri üretim değeri yaklaşık 3 milyar TL'dir. 49 bin dekarlık alanda yaratılan üretim değeri, yaklaşık 70 Milyon dekada ürettiğimiz buğday üretim değerinin üçte biri kadardır.

İllere Göre Süs Bitkisi Üretim Alanları(da)

İL	2005*	2009*	2010*	2011*	2012*	2013**	2014**
İzmir	7.208,00	7.803,00	7.257,00	7.343,00	9.652,00	9.269,30	13.898,80
Sakarya	3.698,00	7.128,00	18.785,00	13.067,00	11.325,00	12.543,60	12.643,21
Antalya	5.490,00	5.057,00	5.054,00	5.153,00	5.200,00	5.637	5.687,00
Yalova	4.444,00	6.952,00	4.502,00	10.146,00	2.828,00	2.729,60	2.792,45
Bursa	1.333,00	3.220,00	2.748,00	3.712,00	2.986,00	3.169,50	3.249,59
İstanbul	1.609,00	770,00	747,00	681,00	598,00	496	527,90
Diğer	2.592,00	6.640,00	707,00	6.381,00	16.216,00	11.282,70	10.221,00
TOPLAM	26.376	37.569	47.009	47.860	48.805	45.127,70	49.019,00

*GTHB

**TUİK

Süs Bitkileri sektöründeki kayıt dışılık üretici sayısının tespitini zorlaştırmaktadır, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın süs bitkisi üretici olarak yetkilendirdiği kişi sayısı 2014 yılı sonu itibarıyla 823 kişidir. Üyelik zorunlu olmasına rağmen SÜSBİR üye sayısı 400'dür.

3. İSTİHDAM

Süs bitkileri sektörü emek yoğun bir sektördür. Tarımdaki diğer sektörlerle göre işgücü ihtiyacı fazladır. Sektördeki genel kabul seralar için dekara 3 kişi, açık alanda ise dekara 1 kişi olarak hesaplanmaktadır. Teknoloji yoğun olarak kullanılsa dahi sektörün her zaman işgücü potansiyeli yüksek olacaktır.

Sektördeki emek yoğun iş gücü istihdama artı değer katmaktadır. Sektördeki doğrudan istihdam 75 bin civarındayken dolaylı istihdam 700 bine yaklaşmaktadır.

4. DIŞ TİCARET

Süs Bitkileri sektörü gelişmeye paralel olarak her yıl dış ticaret hacmini de genişleten bir sektördür. 2014 yılında yaklaşık 170 milyon dolarlık bir dış ticaret hacmi yaratmıştır. Dış ticaret açığı ise 10 milyon dolardır. Ancak sektör ihracatında artış hızı ithalat artışından fazla olduğu için bu dengenin 2015 yılında ihracat lehine döneceği düşünülmektedir. Kaldı ki 2015 yılı sekiz aylık verilerinde sektör 54 milyon dolarlık ihracata karşılık 53 milyon dolarlık ithalat yapmış ve 1 milyon dolar ihracat fazlası gerçekleşmiştir.

4.1. İhracat

2023 yılında Türkiye'nin ihracat hedefine yaklaşması için sektörün kendi hesabına belirlediği hedef 500 milyon dolardır. Özellikle son iki yıldır ihracattaki artış memnun edici görünse de hedefe ulaşmak için yıllık ortalama artışın %20'yi olması gerekmektedir. Türkiye bulunduğu coğrafya da gelişen ekonomiler ve yeniden şekillenen komşu Ülkelere sahiptir. Bu bağlamda; Türkiye Cumhuriyetleri ve Kuzey Afrika Ülkeleri hedef pazarlardır. Bu pazarları kazanmak ve genişletmek üretime yönelik politikalara bağlıdır.

Ürün Gruplarına Göre Süs Bitkileri İhracatı

1000\$

GTİP	ÜRÜN GRUBU	2011	2012	% Değişim	2013	% Değişim	2014	% Değişim
601	Çiçek soğanları	2.306	2.146	-7	2.001	-7	1.938	-3
602	Canlı bitkiler	40.181	34.115	-15	39.986	17	42.537	6
603	Kesme Çiçek	27.182	30.150	11	28.190	-7	32.018	14
604	Bitki yaprakları, dalları vb	6.287	6.617	5	6.811	3	6.476	-5
	TOPLAM	75.956	73.028	-4	76.989	5	82.969	8

Kaynak:TUIK

4.2. İthalat

Süs bitkilerinde 2014 yılında ithalat yaklaşık 93 milyon dolar civarındadır. En fazla ithalat canlı bitkiler faslında gerçekleşmektedir. Bu fasılda saksılı iç mekan süs bitkileri, ağaçlar, fide ve fidanlar bulunmaktadır. Bu fasıldaki ithalat artışının en önemli sebeplerinden birisi büyüyen şehirlerdeki çevre ve peyzaj çalışmalarıdır.

Türkiye’de özellikle dış mekan süs bitkisi üretimi her yıl artmakla birlikte, yurt içi talebi karşılamakta bazı problemler yaşanmaktadır. 2013 yılında bir önceki yıla göre %37’lik bir artışla 92,5 Milyon dolar olan ithalat yerel seçimlere hazırlık aşamasında belediyelerin kullandığı ithal ağaçlardan kaynaklanmaktadır.

İthalatta üretim materyali dışında (fide, fidan) dışında özellikle sektörün en büyük alıcısı konumunda olan belediyelerin tercih ettiği büyük ağaçlardır. Yurt içinde bu ağaçların yetiştirilmesi elbette mümkündür. Ancak tercih edilen bu ağaçların yetişmesi üretimde en az 10 yıl sermaye dayanma gücü istemektedir. Sektöre hiçbir destek olmadığı düşünüldüğünde, belediyelerinde görselliği ön planda tutarak daha küçük fidanlardan yana tercihlerini kullanmadıkları sürece, büyüyen ve gelişen şehirlerde ithal ağaçları görmek mümkün olacak.

İklim kuşağı yönünden her bölgeye uygun bitki yetiştirebilecek durumlardayken milyonlarca doların Avrupa üreticisine aktarılmasının çok da doğru olmadığı kanaatindeyiz.

Ürün Gruplarına Göre Süs Bitkileri İthalatı

1000\$

GTİP	ÜRÜN GRUBU	2011	2012	% Değişim	2013	% Değişim	2014	% Değişim
601	Çiçek soğanları	6.081	5.805	-5	7.100	22	7.381	4
602	Canlı bitkiler	59.620	59.215	-1	82.203	39	78.448	-5
603	Kesme çiçek	1.432	2.012	41	2.563	27	6.342	147
604	Bitki yaprakları, dalları vb	450	683	52	635	-7	719	13
	TOPLAM	67.584	67.716	0	92.501	37	92.890	0

Kaynak:TUIK

Canlı Bitkilerde Aylara Göre İthalat

AYLAR	2011	2012	% Değişim	2013	% Değişim	2014	% Değişim	2015	% Değişim
Ocak	3.297.940	3.835.352	16	5.658.929	48	9.685.460	71	4.400.598	-5
Şubat	4.527.824	4.641.261	3	7.036.496	52	8.732.621	24	5.518.417	-3
Mart	9.705.677	6.827.385	-30	12.392.986	82	12.736.134	3	9.660.949	-2
Nisan	9.878.753	11.359.414	15	11.228.916	-1	12.439.893	11	10871476	-1
Mayıs	8.060.519	6.175.730	-23	6.312.543	2	7.400.807	17	6972420	-
Haziran	4.017.204	2.931.846	-27	3.324.519	13	4.450.025	34	3497094	-2
Temmuz	2.155.862	2.565.344	19	3.209.497	25	2.266.891	-29	2546846	1
Ağustos	1.849.903	1.956.993	6	2.322.617	19	2.460.935	6	2164009	-1
Eylül	2.949.900	2.808.773	-5	3.723.764	33	3.876.229	4		
Ekim	3.234.096	3.921.806	21	5.254.457	34	4.095.274	-22		
Kasım	3.898.563	5.046.137	29	10.004.290	98	4.676.989	-53		
Aralık	6.043.536	7.145.492	18	11.733.801	64	5.626.231	-52		
Toplam	59.619.777	59.215.533	-1	82.202.815	39	78.447.489	-5		

5- SORUNLARA YÖNELİK ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü ile SÜSBİR'in Birlikte düzenlediği I. Ulusal Süs Bitkileri Çalıştayı 13-14 Ekim 2015 tarihlerinde düzenlenmiş ve oluşturulan dört çalışma grubuyla sektörün sorunları tartışılmış ve çözüm önerileri sıralanmıştır.

Çalıştay kararları şu şekildedir.

5.1. Süs Bitkileri Yetiştiriciliği

1. Süs Bitkileri üretim alanlarının artırılması için nitelikli kamu arazilerinin kiralamasında sektöre öncelik verilmesi
2. Büyükşehir sınırları içerisinde kalan mera arazilerinin kullanılması ve bu arazilerin uzun vadeli olarak kiralama yöntemi ile sektöre kazandırılması
3. Yeni Organize Tarım bölgelerinin kurularak sektörde kümelenme çalışmalarının programlı bir şekilde sektörle işbirliği içinde yürütülmesi.
4. Süs bitkileri üretiminde kimyasal ilaç ve gübre kullanımının kontrol altına alınması ve azaltılması, gerekli mevzuat değişikliklerinin yapılarak denetim mekanizmasının işletilmesi, bu konuda üreticilerin eğitilmesi ve bilinçlendirilmesi, iyi tarım

uygulamalarında süs bitkilerine verilen desteğin çevre kirliliği ve entansif tarım dikkate alınarak artırılması

5. Ülkemiz florasında istilacı olabilecek yabancı türlerin ithalatının önlenmesi
6. Sektörün sorunlarına daha etkin çözümlerin bulunması amacıyla sektörde faaliyet gösteren üreticilerin tamamının kayıt altına alınması
7. Süs bitkileri ithalatının azaltılmasına yönelik olarak doğal türlerin kültüre alınması, yetiştirme ve çoğaltma tekniklerinin saptanarak uygulamaya geçirilmesi. Ayrıca, yeni çeşitlerin özel sektör, üniversite ve araştırma kuruluşları tarafından işbirliği yapılarak geliştirilmesi
8. Belediyelerin süs bitkileri ithalatında SÜSBİR üyeleri tarafından üretilmiş olan türleri iç pazardan temin etmeleri ve yerli üretimin desteklenmesi
9. Peyzaj düzenlemelerinde kullanılan bitki listelerinde yerli türlere ağırlık verilmesi, bu konularda üreticilerle tasarımcılar arasında işbirliğinin geliştirilmesi, bu amaçla tanıtım, eğitim ve bilinçlendirme çalışmalarının yapılması, bu konuya SÜSBİR'in ve diğer birliklerin öncülük etmesi
10. Üretim planlamalarının sözleşmeli üretim çerçevesinde yapılması
11. Üreticilerin ihtiyaç duyduğu damızlık materyalin temini amacıyla üretim tesislerinin kurulması
12. Üretimde adına (ismine) doğru çeşitlerin yetiştirilmesinin sağlanması
13. Kesme çiçeklerde hasat sonrası kayıpların azaltılması amacıyla soğuk zincirin kurulması ve uygulanması, paketleme tesislerinin iyileştirilmesi, bu konuda çiçek kooperatiflerin üreticilere verdiği hizmetlerin geliştirilmesi.
14. Ülkemizde süs bitkileri ve kesme çiçek tüketiminin artırılmasına yönelik çalışmaların yapılması
15. Süs bitkileri ve kesme çiçek ihracatında deniz yolu taşımacılığın geliştirilmesine yönelik araştırma çalışmalarının yapılması.
16. Sektörde ısıtma giderlerinin azaltılması amacıyla jeotermal, güneş enerjisi ve rüzgar enerjisi enerjinin üretimde kullanılması, bu amaçla OTB yer seçiminde bu bölgelere öncelik verilmesi.

5.2. Süs Bitkileri Pazarlama ve Destekleme Politikaları

1. Süs Bitkileri Üretim ve Pazarlama Yönetmeliğine Bakanlık, taşra teşkilatı ve SÜSBİR aracılığı ile işlerlik kazandırılması, etkin yürütülmesi çalışmaları yapılacaktır.
2. Üretimin yoğun olduğu yerlerde kontrolör hizmetlerinin ve sayısının artırılması gerekmektedir.
3. Alan kontrolleri için SÜSBİR tarafından özel tohumluk kontrolörleri için yetki talep edilmesi
4. Kayıt altına alınmış süs bitkileri sektörü için pazarlama aşamasında KDV'nin %8 olarak uygulanması için çalışma başlatılması için ilgili taraflar çalışacaktır.
5. Farkındalık yaratılması amacıyla kamu spotu hazırlanması, pazarlamaya olumlu etki yapacaktır.

6. SÜSBİR tarafından etkili bir mezat sisteminin kurulması çalışmalarının başlatılması
7. IPARD kapsamındaki destekler konusunda farkındalık yaratılması, kırsal kalkınma desteklerinin sektöre duyurulması için çalışma yapılması.
8. İyi tarım uygulamaları desteğinin 2016 yılı için geliştirilmesi. Bu kapsamda desteğin kullanılması için gerekli olan ruhsatlı ilaçlar konusunda enstitülerden yardım alınması.
9. Bakanlığın tarımsal desteklerinde SÜSBİR üyeliği şartı aransın ve Bakanlık kriterleri ile birlikte TÜİK rakamları üzerinden destekleme modeli geliştirilsin.
10. Verilen desteklerin il bazında veya bölgesel bazlı olarak kurgulanmasını talep edilmiştir.
11. İç pazarda kamu spotları ve tanıtım faaliyetleri, dış pazar için ise markalaşma, Pazar araştırması yapılınsın ve Ekonomi Bakanlığından destek alınması için çalışmalara başlanacaktır.
12. Üretim çeşitliliğinin artırılması konusunda SÜSBİR tarafında proje yapılarak üretim portföyünün tamamlanması, kalite standartları, katalog hazırlanması ve iç pazarda bunların kullanılması yaygınlaştırılacaktır.
13. Peyzaj tasarım projelerinin ülkemiz florasına uygun olarak çizilmesi için peyzaj mimarları odası ilgili odalarla birlikte çalışma başlatılacaktır.
14. Süs bitkileri tarımının yoğun olarak yapıldığı illerde taşra teşkilatında süs bitkileri birimlerinin kurulması önerilmiştir.
15. Pazarlama kanallarında belediyelere alternatif satış alanları oluşturulması için girişimler yapılacaktır.
16. Dahilde işleme rejimi kapsamında süs bitkileri ithalatının yapılabilmesi için çalışmalara başlatılacaktır.
17. Dış fuarlara katılım konusunda Ekonomi Bakanlığından destek alınması
18. Ürün çeşitliliği ve lojistik

5.3. Süs Bitkilerinin Kayıt Altına Alınması ve İzlenebilirlik Çalışma Grubu

Bu grupta öğretim üyeleri, Tarım Bakanlığı çalışanları, TÜİK temsilcisi, Süs-Bir temsilcileri ile üreticiler süs bitkilerini kayıt altına alınması ve izlenebilirliği konusunda aşağıdaki kararların oluşmasına katkı sağlamışlardır.

Bu kararlarda mevcut durum ve çözüm önerileri ilgili kurum ve kuruluşlar da verilerek belirtilmeye çalışılmıştır.

1. **Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bağlı İl Müdürlüklerinde Süs Bitkileri Şube Müdürlüklerinin kurulması:** Özellikle ülkemizdeki süs bitkileri üretim alanlarının önemli bir kısmını bulduran illerde (İzmir, Antalya, Yalova, İstanbul, Bursa, Sakarya, Adana, Mersin vb) bu şube müdürlüklerinin ivedilikle kurulması, en az 8-10 personelle çalışmaya başlaması gerekmektedir. Bu şube elemanlarının tercihen üniversitelerin konu ile yakından ilgili bölüm (Peyzaj Mimarlığı ve Bahçe Bitkileri) mezunlarından oluşan yerinde (üretim alanı, üretim miktarı, cins, tür ve çeşitler vb.) değerlendirme yapabilecek nitelikte olmaları önem taşımaktadır. Bu şube

müdürlüklerin koordinasyonu, Bakanlık bünyesinde kurulacak **Süs Bitkileri Daire Başkanlığı** tarafından sağlanabilir.

2. **Süs bitkileri sektöründe doğru verilerin toplanmasını sağlayacak düzenlemelerin yapılması:** Sektördeki üretici sayısı, üretim alanları, üretim miktarları ve üretilen süs bitkilerinin cins, tür ve çeşitlerinin bir veri tabanında toplanması sektörle ilgili projeksiyonların yapılabilmesi açısından önem kazanmaktadır. Bu verilerin doğru toplanmasını sağlayacak esasta **Süs Bitkileri Şube Müdürlükleridir**. Bu şube müdürlüklerinin üreticiyle ilgili doğru bilgileri toplayabilecek ve devamında izleyebilecek bilişim teknolojileri ile de desteklenmesi önemlidir. Bu sistemle yanlış veri kaydının (örn: Konya’da peyzaj tasarımlarında kullanım amacıyla yetiştirilen lalenin kesme çiçek olarak verilere girmesi gibi) önüne geçilmesi olasıdır.
3. **Ziraat Fakültelerinde Süs Bitkileri Bölümlerinin kurulması:** Türkiye’nin süs bitkileri açısından doğal kaynak zenginliği ve üretim potansiyeli dikkate alındığında bu kaynakları değerlendirecek ve bu potansiyeli harekete geçirecek bir bilgi birikimine gereksinim duyulduğu açıktır. Bu konudaki bilgi birikiminin Türkiye genelinde yaygınlaşması ancak bu konuda eğitim almış **meslek mensupları** ile olasıdır. Ağaçlardan çalılara, çok farklı nitelikte otsu bitkilere kadar çeşitlilik gösteren dış mekân, iç mekân ve kesme çiçek olarak değerlendirilebilen süs bitkilerini temel alan 4 yıllık eğitim sürecinden geçen dinamik gençlere sektörde ihtiyaç vardır. Ayrıca süs bitkileri bölümlerinde eğitim-öğretim dışında yapılacak araştırmalar sektörün gelişimine büyük katkı sağlayacaktır. Bu yapılanmanın ticari anlamda süs bitkileri yetiştiriciliğinin yoğun yapıldığı illerdeki üniversiteler bünyesinde olması eğitim ve öğretimin kalitesini arttıracak ve sektörde cesaretli adımlar atılmasında ivme kazandıracaktır.
4. **Üreticilerin kayıt altına alınması için teşvik edilmesi:** Üreticilerin kayıt altına alınmasında kolaylaştırıcı etki sağlayacak desteklerin (eğitim, üretim girdileri vb) verilmesi.
5. **Tarım Bilgi Sistemine Entegrasyon:** Süs bitkileri sektöründe bitki pasaportu kayıt sisteminin yanı sıra Tarım Bilgi Sistemi (TBS) sistemiyle entegre olacak yeni bir süs bitkileri kayıt ve takip sisteminin kurulmasının sağlanması üretimden satış aşamasına kadar ürünlerin izlenmesi için gereklidir.
6. **Kurumsallaşma teşviki:** Kurumsallaşma üretici birliği, üretici kooperatifleri gibi oluşumların teşvik edilmesi büyük üretici kadar küçük aile işletmeleri için de verim ve kalitenin artması açısından önem taşımaktadır. Küçük işletmelerin ürünlerini pazarlaması ve üretimde kayıt dışılığın önüne geçilebilmesi de böyle bir yapılanma ile sağlanabilir.
7. **Kurumlarda Süs Bitkileri konusundaki işleyiş yöntemlerinin geliştirilmesi:** Süs bitkileri ile ilgili çok farklı kurumlar bulunmaktadır. Süs bitkileri ithalat ve ihracat aşamalarında bürokratik işlemlerin kolaylaştırılması ve hızlandırılmasında, teknik alt yapıyla birlikte işleyiş düzeninin geliştirilmesi gereklidir.

8. **Kurumlar arası koordinasyonun geliştirilmesi:** Süs bitkileri ile ilgili verilerin tek elde toplanmasını sağlayacak tüm kurumların (Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı, TÜİK, Gümrük Müsteşarlığı vb) birbiri ile iletişim içerisinde olması için teknik alt yapının oluşturulması ve etkinleştirilmesi ilgili plan, program ve koordinasyon için gerekmektedir. Bu kurumların Süs-Bir ile ilişkilerinin de geliştirilmesinde ciddi altyapı organizasyonu gereklidir.
9. **Yasal düzenlemelerdeki sorunların giderilmesi ve Yasal boşlukların doldurulması:** Küçük aile işletmeleri başta olmak üzere tüm işletmelerde veri kaçışlarının önüne geçilebilmesi için ilgili yasal düzenlemelerde gerekli değişiklikler yapılmalıdır. Örneğin üreticilerinin Birliğe üye olmasını engelleyen cironun %0,3'ü oranında beyan edilen Birlik aidatı yerine daha uygun bir düzenleme yapılması. Yeni çıkan süs bitkileri üretim ve pazarlama yönetmeliği **uygulama talimatının yayımlanması** gibi aciliyet taşıyan düzenlemelere öncelik verilmelidir.

5.4. Doğal Çiçek Soğanları Çalışma Grubu

1. Ön depolarda yaşanan aksaklıklar:
 - a) Soğanlar depoda uzun süre kaldığı için soğanlarda zarar meydana gelmekte
 - b) Depoların tartı, kasa gibi donanımların bulunmamasıÖn depolarla ilgili iyileştirmelerin yapılması
2. Orman Bakanlığı ile Tarım Bakanlığı arasında söküm takvimleri arasındaki uyumsuzluk.
(Bu konuda çalışmaların yapılarak uyumsuzluğun giderilmesi)
3. Doğal çiçek soğanları ile ilgili düzenlenen evraklar için alınan ücretlerin yüksekliği
(Ücretlerin düşürülmesi konusunun bakanlığımız tarafından değerlendirilmesi)
4. Yönetmeliğin sözleşmeli üretim ile ilgili maddesinin değiştirilerek sözleşmenin hasat döneminde de yapılabilmesine imkan sağlanması
5. Acarlar Longozunda *Leucojum aestivum* yaprağının toplanmaması talep edilmiş olup; konunun teknik komite toplantısında ele alınması
6. *Leucojum aestivum* ve *Cyclamen hederefolium* doğal kotalarının açılmasının gerekliliği belirtildi,
Doğal alanlarda popülasyon tespitinin yapılmasını müteakip kotaların değerlendirilmesi
7. Yönetmeliğin kontenjan dağılımı ile ilgili maddesinin yeniden düzenlenmesi talep edildi, aşağıda sunulan puanlama metodu önerildi

A	İhracat ve Pazarlama durumu	30 puan
	Euro olarak parasal değeri	10 puan
	İhraç edilen miktar	10 puan
	Birim soğan değeri	10 puan
B	Üretim Puanı	40 puan
	Üretim alanı	10 puan
	Ekim miktarı	20 puan

Üretilen soğan tür sayısı (II. sütun) 10 puan

C	Kontenjan oranı	20 puan
	Kontenjan oranları	10 puan
	Kontenjan kullanım oranı	10 puan
D	Değerlendirme puanı	10 puan

8. Kontenjan hesaplamalarında son iki yıla ait verilerin kullanılması.
9. Üretim kontenjanı belirlenen türlerde üretimi olmayan firmalara üretim kontenjanı verilmemesi.
10. Bakanlık tarafından yapılan projeye doğal çiçek soğanları sektörünün paydaşlarının katılım sağlaması ve DÇS derneğinin katılım sağlaması.
11. Kontenjan hesaplamalarında firmalara ayrıntılı bilgi verilmesi